

Voortgangsrapportage VIPNL – Dynamisch Draadloos Weiden

VOORTGANGSRAPPORTAGE DYNAMISCH DRAADLOOS WEIDEN t/m 2023	
Periode	1 december 2022 t/m 31 december 2023
Verplichtingsnummer LNV	1400012904
Betreeft	Activiteitenrapportage door programmteam met financiële rapportage
Datum oplevering	13 februari 2024
Uitvoerende partijen	VIC Zegveld, WUR Livestock Research, Louis Bolk Instituut

Inhoud

1. Doelstelling en fases van het project	3
2. Algehele voortgang.....	3
3. Werkpakket 1: Weiden en biodiversiteit.....	3
4. Werkpakket 2: Weiden en stikstof	3
5. Werkpakket 3: Weiden en vertrapping	4
6. Werkpakket 4: Weiden en werkplezier	4
7. Werkpakket 5: Diervriendelijkheid.....	4
8. Werkpakket 6: Regiocommunicatie en coördinatie.....	4

1. Doelstelling en fases van het project

Het doel van Dynamisch Draadloos Weiden (bron: projectplan 29/9/2022) is om te onderzoeken of met 'virtual fence'-technologie de stikstof-, klimaat- en biodiversiteitsdoelen makkelijker en met meer arbeidsplezier gehaald kunnen worden. Deze technologie maakt het weidemanagement beter stuurbaar, 'dynamischer', in tijd en ruimte. Ook kunnen de bekende beweidingvoordelen verder worden geoptimaliseerd. Het project bestaat uit zes werkpakketten:

1. Weiden en biodiversiteit
2. Weiden en stikstof
3. Weiden en vertrapping
4. Weiden met plezier
5. Diervriendelijkheid
6. Regiocommunicatie en coördinatie

De eerste fase (2023-2024) bestaat uit het voorbereiden en doen van experimenten op een proefboerderij. In de tweede fase (2025-2026) doen ook praktijkbedrijven mee.

2. Algehele voortgang

Al tijdens de eerste bijeenkomst van de begeleidingsgroep bleek dat er grote waarde werd gehecht aan de eventuele gevolgen voor dierenwelzijn. Dit hing samen met recent verbod op elektrische trainingshalsbanden voor honden en elektrische veedrijvers. Er werd gevraagd om een beknopte 'quick scan' te schrijven over virtual fencing en dierenwelzijn op basis van literatuuronderzoek. Deze was eind december 2023 in conceptvorm beschikbaar.

De ontwikkeling van het benodigde virtual fencing systeem voor de experimenten op de proefboerderij had enige vertraging opgelopen. Ook de ontwikkeling van de beoogde proefboerderij had wat meer tijd nodig.

Omdat de experimenten tijdens het weideseizoen moeten plaats vinden en enkele maanden duren, werd omstreeks de zomer van 2023 duidelijk dat pas in het voorjaar van 2024 met de experimenten gestart zou kunnen worden. In het najaar van 2023 heeft het projectteam de eerste ervaringen opgedaan met het systeem in de praktijk. Dit om het systeem te leren kennen ter voorbereiding op de experimenten in 2024 en om te testen of de dataverzameling en verwerking goed gaat.

Omdat virtual fencing systemen voor melkkoeien naar verwachting uitgebreid gaan worden met een begeleidingsfunctie, waarmee het mogelijk wordt om koeien naar de stal te begeleiden, heeft de begeleidingsgroep gevraagd deze functie mee te nemen in het onderzoek. Deze functie wordt nog niet meegenomen in de experimenten die in voorjaar 2024 starten, maar in een later stadium.

3. Werkpakket 1: Weiden en biodiversiteit

De basis voor het werkplan is gelegd in 2023. Het werkplan wordt definitief gemaakt begin 2024. Dit experiment bestaat uit het uittesten van lijnvormig en cirkelvormig uitrasteren van delen van de weidepercelen (zoals weidevogelnesten en natte greppels). Deze experimenten worden als iets complexer opgevat voor de dieren en worden daarom uitgevoerd nadat de koeien in werkpakket 2 'Weiden en stikstof' de basisbeginselen met virtual fencing hebben geleerd.

4. Werkpakket 2: Weiden en stikstof

De basis voor het experiment is gelegd in 2023. Het experiment bestaat uit een periode van gewenning aan de groepssamenstelling, een trainingsperiode waarin de virtual fencing wordt aangeleerd en de periode waarin enkele beweidingssystemen worden vergeleken bij gebruik van virtual fencing en gewoon

schrikdraad. Het werkplan wordt definitief gemaakt begin 2024. De beoogde proeflocatie voor 2024 is de Dairy Campus bij Leeuwarden.

5. Werkpakket 3: Weiden en vertrapping

Onderzoek aan het vermijden vertrapping met virtual fencing is gepland om te doen in combinatie met het experiment van werkpakket 1 en op praktijkbedrijven in 2025. Het werkplan wordt begin 2024 definitief gemaakt.

6. Werkpakket 4: Weiden en werkplezier

Onderzoek aan arbeid en economische aspecten is gepland om te doen als onderzoek gedaan wordt op praktijkbedrijven. Begin 2024 wordt een start gemaakt met dit werkpakket en wordt verder vorm gegeven aan dit werkpakket.

7. Werkpakket 5: Diervriendelijkheid

Er bleek geen dierproefvergunning nodig. Het project is voorgelegd aan de Instantie voor Dierenwelzijn van de Wageningen Universiteit en o.b.v. de projectbeschrijving heeft deze op 30 november 2022, overigens zonder nadere uitleg, aangegeven dat 'there is no need for a project licence application for animal procedures'.

Quick scan virtual fencing en dierenwelzijn is in 2023 geschreven. Deze is in conceptvorm besproken met drie beleidsmedewerkers dierenwelzijn van het ministerie van LNV (landbouwhuisdieren en hondentrainingsmethoden) en twee hoogleraren van de Faculteit Diergeneeskunden van de Universiteit Utrecht.

Er is een overzicht gemaakt van metingen aan dierenwelzijn. Deze worden onderdeel van het experiment op de proefboerderij dat gepland is in 2024.

8. Werkpakket 6: Regiocommunicatie en coördinatie

In 2023 is een begeleidingsgroep samengesteld, bestaande uit 7 personen, afkomstig van het ministerie van LNV, LTO, Stichting Weidegang, Staatsbosbeheer, Dierenbescherming en het Veenweiden Innovatiecentrum. Het doel van de Begeleidingsgroep is het toetsen van de relevantie en kwaliteit van het onderzoek, kennisoverdracht en gevraagd en ongevraagd feedback en inspiratie geven aan het projectteam. Het advies van de begeleidingsgroep is richtinggevend voor het programma. De begeleidingsgroep kwam bijeen op 4 juli en 27 september 2023. Tijdens de laatste bijeenkomst is gekeken op een melkveebedrijf dat virtual fence technologie van Collie gebruikt.

Er is nog weinig over het project gecommuniceerd; het was immers nog niet begonnen.

- Wel is er een tekst gemaakt voor op de VIPNL-website: <https://vip-nl.nl/portfolio-item/dynamisch-draadloos-weiden/>.
- Er is een overzicht gemaakt van vragen en antwoorden, ter voorbereiding op vragen die mogelijk gesteld gaan worden. Deze gaan vooral over de werking van de technologie en over verwachte effecten op dierenwelzijn.
- Het project wordt genoemd in een artikel in Boerderij van 30 september 2023: 'Virtuele afrastering: toekomst van weidegang en betere benutting van grasland?' Zie <https://www.boerderij.nl/virtuele-afrastering-toekomst-van-weidegang-en-betere-benutting-van-grasland#comments>